

Нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності

- 1. Суть та класифікація нетарифних методів регулювання ЗЕД.*
- 2. Характеристика системи кількісних обмежень експортно – імпорتنних операцій.*
- 3. Приховані методи протекціонізму.*

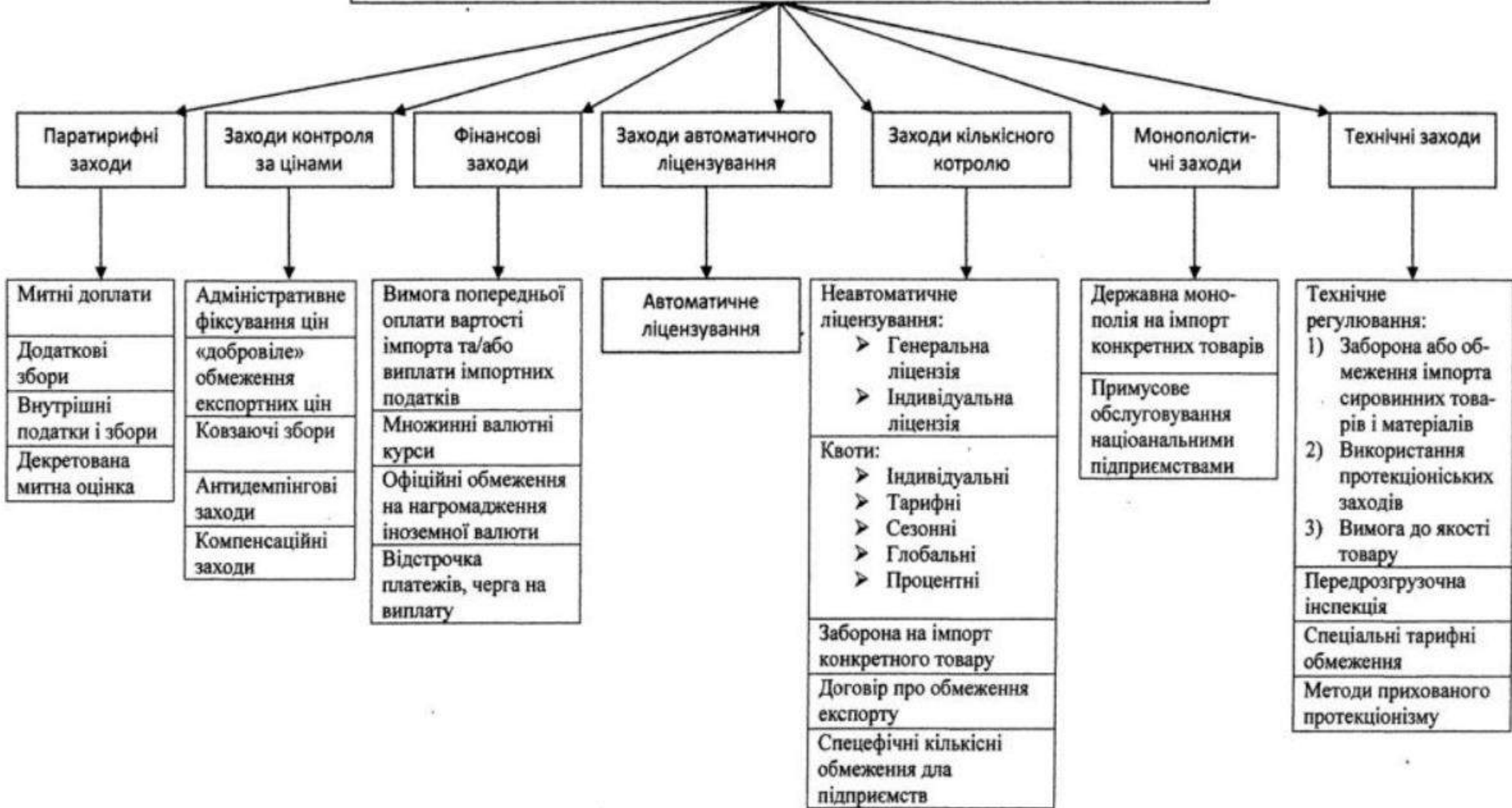

Нетарифне регулювання

-

це один із заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, спрямований на забезпечення захисту економічних інтересів України та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Класифікація нетарифних обмежень

Ліцензування

Відповідно ст. 16 Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність» в Україні запроваджуються такі види експортних/імпортних ліцензій:

- генеральна ліцензія – відкритий дозвіл на експортні/імпортні операції з певним товаром/ами та/або з певною країною/групою країн протягом періоду дії режиму ліцензування цього товару/ів;
- разова (індивідуальна) ліцензія – разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період, не менший за необхідний для здійснення експортної/імпортної операції;
- відкрита (індивідуальна) ліцензія – дозвіл на експорт/імпорт товару протягом певного періоду (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу.

Крім того, можуть встановлюватися ще такі ліцензії, як антидемпінгова (індивідуальна), компенсаційна (індивідуальна) та спеціальна (індивідуальна).

Для кожного виду товару встановлюється лише один вид ліцензій. Ліцензії на експорт/імпорт товарів видаються Міністерством економіки України на підставі заяв суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Квотування

Квотування здійснюється шляхом обмеження загальної кількості та/або сумарної митної вартості товарів, яка може бути ввезена/вивезена протягом певного періоду, через встановлення режиму видачі індивідуальних ліцензій, причому загальний обсяг експорту/імпорту за цими ліцензіями не повинен перевищувати обсягу встановленої квоти. В Україні запроваджуються такі види експортних/імпортних квот (контингентів):

- глобальні квоти (контингенти) – квоти, що встановлюються для товару/ів без зазначення конкретних країн/груп країн, в які товар/и експортується або з яких він/вони імпортується;
- групові квоти (контингенти) – квоти, що встановлюються для товару із зазначенням групи країн, в які товар експортується або з яких він імпортується;
- індивідуальні квоти (контингенти) – квоти, що встановлюються для товару із зазначенням конкретної країни, у яку товар може експортуватись або з якої він може імпортуватись.

Крім цього, запроваджено антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні квоти.

Ліцензування та квотування експорту й імпорту запроваджується Україною самостійно уповноваженими нею державними органами:

- у разі різкого погіршення розрахункового балансу України, якщо негативне сальдо його перевищує на відповідну дату на 25 відсотків від загальної суми валютних вимог України;
- у разі досягнення встановленого Верховною Радою України рівня зовнішньої заборгованості;
- у разі значного порушення рівноваги з певних товарів на внутрішньому ринку України, особливо з сільськогосподарської продукції, продуктів харчової промисловості та промислових товарів народного споживання першочергової потреби;
- при необхідності забезпечити певні пропорції між імпортною та вітчизняною сировиною у виробництві;
- при необхідності здійснення заходів у відповідь на дискримінаційні дії інших держав;
- відповідно до міжнародних товарних угод, які укладає або до яких приєднується Україна (запроваджується режим квотування);
- при добровільному обмеженні експорту товарів у певну країну (запроваджується режим квотування).

Основні групи заходів протекціонізму:

I. Політика державних закупівель – державні органи і підприємства можуть купувати певні товари лише в національних виробників, навіть якщо вони дорожчі, ніж імпортні.

II. Внутрішні податки і збори спрямовані на підвищення ціни реалізації імпортного товару з метою втрати його конкурентоспроможності.

III. Вимоги національного вмісту .

VI. Технічні бар'єри.

Як працює ПРОТЕКЦІОНІЗМ

🎯 Можливі цілі

Економічна

Підтримка власного виробника

Соціальна

Зайнятість, надходження до бюджету

🔧 Можливі інструменти

ТАРИФНИ

- 🚫 Використання митного тарифу

НЕТАРИФНИ

- 🚫 Кількісні обмеження імпорту
- 🚫 Квотування чи ліцензування
- 🚫 Заходи торговельного захисту

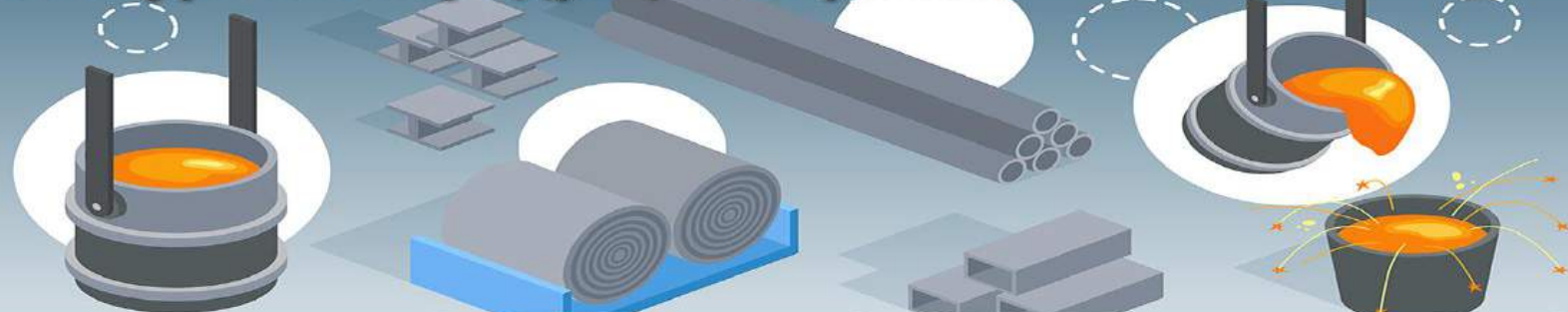
антидемпінгові   спеціальні   компенсаційні

ПРИХОВАНІ

- 🚫 Адміністративні формальності
- 🚫 Технічні бар'єри
- 🚫 Встановлення мінімальних імпортних цін
- 🚫 Імпортні платежі
- 🚫 Валютні обмеження
- 🚫 Заборони на експорт
- 🚫 Стимулювання покупки вітчизняних товарів
- 🚫 Бюджетні дотації

Оцінка збитків від торговельних бар'єрів проти металургійної продукції з України

3,5 річні втрати експорту сталеві продукції з України
МЛН Т

\$3 млрд річні втрати експортної виручки

2% річний збиток для української економіки від запроваджених торговельних бар'єрів
ВВП

Рейтинг збитків від торговельних бар'єрів** за країнами експорту

№	Країна	Вид заходу	Продукт	Втрати експорту, тис. т	Втрати експорту, \$ млн*	Рік запровадження
1	ЄС	АДМ	Г/к рулон	700	650	2017
2	Єгипет	ЗМ	Квадратна заготовка	720	450	2019
3	Єгипет	АДМ	Арматура	550	370	2017
4	США	АДМ	Г/к товстолистовий прокат	320	310	1997
5	США	АДМ	Г/к рулон	170	150	2001
6	росія	ЕМ	Залізничні колеса	75	120	2021
7	США	АДМ	Арматура	140	100	2001
8	Індія	АДМ	Х/к прокат	100	100	2016
9	ЄС	АДМ	Безшовні труби	70	90	2006
10	США	АДМ	ОСТГ	50	65	2014

АДМ – антидемпінгові мита   ЗМ – захисні мита   ЕМ – заборона імпорту, ембарго

* За середніми цінами 2021 р.

** Тих, що діяли станом на жовтень 2021 р.

Джерела даних: UN Comtrade, оцінка GMK Center

ПОЛІТИКА ПРОТЕКЦІОНІЗМУ

АРГУМЕНТИ «ЗА»

- сприяє розвитку вітчизняної економіки;
- отримання в державний бюджет додаткових грошових надходжень від митних зборів

АРГУМЕНТИ «ПРОТИ»

- може стати причиною економічної ізоляції держави, з боку інших країн;
- може призвести до підвищення цін на товари з-за обмеження конкуренції
- зменшує асортимент продукції іноземного виробництва

Протилежною протекціонізму в регулюванні торгівлі є система *лібералізації* або *вільної торгівлі*.

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ

це зовнішньоекономічна політика, при якій митні органи виконують тільки реєстраторські функції, не збирають імпортової і експортного мита, не встановлюють жодних кількісних або інших обмежень

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ для українських товарів

97%

Лібералізація торгівлі між сторонами на більш ніж 97 % товарної номенклатури

20%
10% 0% 15%
5%

ЄС впродовж 3-7 років повністю знизить свої увізні мита

89,4%

Перший рік дії вільної торгівлі для України в ЄС діятимуть нульові ставки увізного мита на 89,4% товарної номенклатури

Безмитний доступ до ринку в рамках безмитних тарифних квот

ТАРИФНА ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ для українських товарів

A close-up photograph of two people in business attire shaking hands. The person on the left is wearing a light-colored sleeve, and the person on the right is wearing a dark blue suit sleeve. The background is blurred, showing other people in a professional setting.

**ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!
ДО ЗУСТРІЧІ)**